

Міністерство освіти і науки України
Черкаська обласна державна адміністрація
Управління освіти і науки
Комунальний заклад «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж
ім. Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради»

**«М. П. ДРАГОМАНОВ У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ВИМІРІ НАУКОВОЇ
УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕЇ ТА УКРАЇНСЬКОГО
ВІДРОДЖЕННЯ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХІХ СТОЛІТТЯ»,
(з нагоди 180-ї річниці від дня народження видатного педагога)**

Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції

11-12 листопада 2021 року

УМАНЬ
ВПЦ «Візаві»
2021 рік

Редакційна колегія:

Крамська З. М. – доктор філософії, в.о. директора коледжу, заступник директора з навчальної роботи КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради», викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист

Зайченко І. В. – доктор педагогічних наук, професор, викладач КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради»

Панченко Л. Ф. – заступник директора з соціально-гуманітарної та виховної роботи, викладач вищої кваліфікаційної категорії КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради»

Чепка О. В. - кандидат педагогічних наук, завідувач навчально-методичного кабінету КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради», викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист

Любченко І. І. – кандидат педагогічних наук, голова циклової комісії педагогіки, психології та методик дошкільної освіти КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради», викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист

Фещенко Г. В. – кандидат педагогічних наук, завідувач заочного відділення КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради», викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист

Малишева Л. С. – кандидат педагогічних наук, голова циклової комісії педагогіки та методик початкової освіти КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради», викладач вищої кваліфікаційної категорії

Поштарук Л. І. – завідувач відділення дошкільної і початкової освіти КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради», викладач вищої кваліфікаційної категорії, магістр

Козак Н. Д. – голова циклової комісії образотворчого мистецтва та методик навчання КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради», викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист

Слупіцька С. М. – голова циклової комісії іноземної мови та методики навчання КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради», викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист

М. П. Драгоманов у Європейському вимірі наукової української національної ідеї та українського відродження другої половини ХІХ століття (з нагоди 180-ї річниці від дня народження видатного педагога) : Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної онлайн – конференції, 11-12 листопада 2021 р. – Умань : ВПЦ «Візаві», 2021. – 269 с.

Чекан О. І., Геден-Кравченко М. Ю.....	129
Мовленнєва готовність як складова загальної готовності дитини до навчання у школі	
Чекан О. І., Добра К. Ю.....	131
Теоратико-методичні підходи до формування природних уявлень у дітей дошкільного віку	
Чекан О. І., Кадар С. Я.....	134
Теоретичні засади щодо формування навчальної мотивації дітей старшого дошкільного віку	
Чекан О. І., Козар К. А.....	136
Порушення мовлення як феномен вираженої патології вербальних функцій у дітей молодшого дошкільного віку	
Чекан О. І., Конюлич К. Р.....	138
Вплив мовленнєвих порушень на формування особистості дітей дошкільного віку	
Чекан О. І., Рагаль Е. Ю.....	140
Теоретичні засади щодо корекції мовленнєвої діяльності дошкільників з порушенням мовлення	
Чекан О. І., Свистак Д. М.....	143
Історичний і соціокультурний аспекти використання пізнавальних завдань у загальній і спеціальній психолого-педагогічній літературі	
Амосова Л. О., Назаренко А. О.....	146
Педагогічні ідеї національної української освіти у працях Михайла Драгоманова	
Бабич О. О., Бабич Д. С.....	149
Філософсько-теоретичні погляди Михайла Драгоманова на вищу освіту	
Барабаш В. І.....	151
Внесок Михайла Драгоманова в розвиток української науки і культури	
Барабаш В. І., Гвасалія А. Д.....	156
Просвітництво Михайла Петровича Драгоманова, його концепція мовної політики	
Барабаш В. І., Паламарчук А. В.....	159
Філософські, суспільно-політичні та соціально-педагогічні погляди М. П. Драгоманова	
Березюк М. В., Семенюк О. С.....	163
Народознавство і мова – важливі віхи патріотичного виховання дошкільників в ЗДО	
Бистранівська О. С.....	166
Роль М. П. Драгоманова в розвитку національної освіти	
Борисьонюк М. О., Пушкар С. О.....	167
Ідея народності у педагогічній діяльності М. П. Драгоманова	
Войтенко Г. М., Бущинська Є. Г.....	169
Творча спадщина Михайла Драгоманова: погляд сучасників	
Войтенко Г. М., Курилюк М. В.....	171
Михайло Драгоманов – публіцист, редактор і політичний письменник	
Глушко Ю. М.....	173
Роль викладача закладу вищої освіти в організації самостійної роботи студентів	

3. Волкова Л. С. Выявление и коррекция нарушений устной речи у слепых и слабовидящих детей / Л. С. Волкова. – Л. : ЛГПИ им. А. И. Герцена, 1982. – 68 с.

4. Горопаха Н. М. Співпраця дошкільного закладу та родини у вихованні екологічної культури дітей / Наталія Горопаха // Оновлення змісту, форм і методів навчання і виховання в закладах освіти : наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. – Випуск № 31 – Рівне, 2005. – С. 15–20.

5. Огданська Л. О. Становлення особистісно орієнтованої педагогічної системи та роль проектної діяльності в розвитку дошкільників / Л. О. Огданська // 3 досвіду роботи вихователів ДНЗ № 22 «Жайворонок» м. Черкаси // Бібліотечка вихователя дошкільного закладу. – 2009. – № 12. – С. 43–45.

ЧЕКАН Оксана Іванівна,

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри теорії та методики

дошкільної освіти,

КАДАР Світлана Ярославівна,

здобувач освіти спеціальності 012 «Дошкільна освіта»,

Мукачівський державний університет

(м. Мукачево, Україна)

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЩОДО ФОРМУВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Неодмінною характеристикою реформаційних процесів у сучасній освіті є зростання вимог до рівня та якості освіти, її переорієнтування на неперервність, обов'язковою умовою якої є здатність людини до самоосвіти. Це стає можливим за умови, якщо у структурі особистості наявна відповідна мотивація, формування якої починається ще з перших ланок навчання. Отже, на дошкільній освіті лежить відповідальність за забезпечення міцного підґрунтя процесу модернізації вітчизняної освітньої системи.

Науковцями доведено, що діти старшого дошкільного віку мають істотні відмінності за рівнем свого психічного розвитку від семирічок, а тому не завжди виявляються готовими до навчання за дошкільним типом, що призводить до виникнення різного роду утруднень. Так, теорія й практика доводять, що інтерес до знань, бажання вчитися у майбутньому протягом першого року навчання в значній частині першокласників різко знижується, а то й зовсім зникає. Це, у першу чергу, пояснюється невідповідністю навчально-

виховного процесу, традиційно орієнтованого на достатній рівень навчальної мотивації, віковим особливостям шестирічних першокласників. Отже, суть проблеми полягає в тому, як сформувати й не лише зберегти, а й підвищити рівень навчальної мотивації учнів шестирічного віку в навчально-виховному процесі.

Проблема становлення й розвитку мотивації – одна з ключових у психологічній науці, про що свідчать наукові праці вітчизняних та зарубіжних дослідників (В. Асєєв, В. Вілюнас, Д. Ельконін, Є. Ільїн, В. Ковальов, О. Ковальов, Г. Костюк, К. Левін, О. Леонтєєв, Б. Ломов, А. Маслоу, В. Мерлін, А. Петровський, К. Платонов, С. Рубіншейн, К. Судаков, Д. Узнадзе, Х. Хекхаузен, П. Якобсон та ін.). Навчальна мотивація як компонент навчальної діяльності досліджувалася в таких напрямках: онтогенетичному (В. Асєєв, Л. Божович, Л. Виготський, Д. Ельконін, О. Скрипченко та ін.); діяльнісному (М. Алексєєва, Н. Зубалій, А. Маркова, М. Матюхіна, Т. Матіс та ін.); дидактичному (Ю. Бабанський, М. Данилов, А. Кузьмінський, Я. Лернер, А. Омеляненко, М. Скаткін, О. Савченко, Г. Щукіна та ін.). Дисертаційні дослідження останніх років спрямовані на вивчення мотивації в контексті викладання окремих дисциплін: російської мови – О. Малихіна, природознавства – О. Паламар, фізичної культури – Л. Сварковська та ін. Проте становлення й розвиток навчальної мотивації носить міждисциплінарний характер і вимагає комплексного підходу. До того ж більшість наукових досліджень з проблем мотивації навчання проводились у 70 – 80-х роках минулого століття, відтак їх результати потребують осучаснення.

До початку шкільного життя діти переважно засвоюють основні людські знання й уміння, правила поведінки, необхідні для життя в суспільстві. Соціальна активність дітей виявляється в готовності дитини проявляти ініціативу, виконувати певні обов'язки, брати на себе соціальну роль, відповідальність тощо.

Про сформованість Я-концепції свідчить здатність ідентифікувати себе серед інших людей (визначати своє ім'я, знати своє тіло, статеву приналежність), оцінювати себе, власні дії в соціальному просторі, усвідомлювати свою індивідуальність і відмінність від інших (В. Мухіна, В. Кузьменко, С. Ладивір, Т. Піроженко).

Отже, з розвитком різних дошкільних видів діяльності змінюються відносини між дитиною й середовищем, що спричинює зміни щодо її місця в системі соціальних відносин, а також вимог, які висувають дитині суспільство, дорослі. Дитина від початку водночас є продуктом, носієм соціального, на якому відбиваються всі позитивні й негативні риси суспільства, та активно діючим суб'єктом, який постійно реалізує себе в процесі освоєння соціуму, оволодіваючи суспільними нормами відносин. Соціалізація, за твердженням

Д. Фельдштейна, – це «рух, а не привласнення ряду локальних дій» [64]. Хоча навіть на початку шкільного життя дитина надзвичайно залежна від родинного кола, поступово вона все ж таки починає відмежовуватися від нього, прагнути відносної самостійності. Якщо спочатку вона усвідомлює себе суб'єктом окремих обмежених дій, то пізніше – суб'єктом широкої системи взаємин, яку вона будує з оточенням (В. Абраменкова, Л. Варяниця, О. Кононко, О. Малахова та ін.). Відтак, ключ до розуміння особистості дитини шести років, рівень розвитку якої зумовлений якісними та кількісними показниками психофізичного здоров'я, міститься в системі суспільних стосунків, що постійно змінюються, ускладненні соціального статусу та зміні позиції дитини на позицію школяра. Особистість шестилітки набуває певного рівня самості (самосвідомості, самовизначення) як необхідного моменту осмислення свого Я на етапі поступового опанування нового виду діяльності – навчання.

Список використаних джерел:

1. Бех І. Д. Виховання особистості / І. Д. Бех // Особистісно орієнтований підхід: науково-практичні засади : наук. видання : у 2-х кн. – К. : Либідь, 2003. – 344 с.
2. Богуш А. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному навчальному закладі [Текст] : підручник для студентів вищих навчальних закладів за напрямом «Дошкільна освіта» / Богуш А.М., Гавриш Н. В. - К. : Слово, 2008. - 408 с.
3. Волкова Л. С. Выявление и коррекция нарушений устной речи у слепых и слабовидящих детей / Л. С. Волкова. – Л. : ЛГПИ им. А. И. Герцена, 1982. – 68 с.

ЧЕКАН Оксана Іванівна,

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри теорії та методики

дошкільної освіти,

КОЗАР Кристина Андріївна,

здобувач освіти спеціальності 012 «Дошкільна освіта»,

Мукачівський державний університет

(м. Мукачево, Україна)

ПОРУШЕННЯ МОВЛЕННЯ ЯК ФЕНОМЕН ВИРАЖЕНОЇ ПАТОЛОГІЇ ВЕРБАЛЬНИХ ФУНКЦІЙ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Наразі спостерігається зростання різноманіття мовленнєвих порушень,

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>